

Tytti Tuppurainen sd

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä työttömyysetuuksien perusturvan suojaosuuteen (32 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallituksen toimet työllisyyden parantamiseksi sosiaaliturvaa leikkaamalla eivät ole onnistuneet: työttömyys on ennätyslukemissa samalla kun pienituloisten kotitalouksien määrä on kasvussa. Ensisijaisten etuuksien leikkaaminen on lisännyt toimeentulotukeen oikeutettujen määrää. Nyt hallitus aikoo leikata myös toimeentulotukea ja edelleen vaikeuttaa arjen toimeentuloa.

Suojaosan poisto 1.4.2024 ei ole lisännyt kokoaikatyön tarjontaa, mutta osa-aikaisen työn tekeminen on vähentynyt, kun kannustin on heikentynyt. Jo aiemman tutkimustiedon pohjalta tiedettiin, ettei satunnainen ja osa-aikainen työskentely vähentänyt siirtymiä kokoaikaisiin töihin. Suojaosan poiston jälkeen esimerkiksi YTK-työttömyyskassan kyselyn mukaan osa-aikatyö päättyi tai työaika väheni 38 prosentilla vastanneista, kun taas vain 8 prosenttia työllistyi kokoaikatyöhön. Osa-aikatyön lopettaneista 63 prosenttia kertoi syyksi sovitellun päivärahan pienenemisen liiaksi. Useat ovat huolissaan taloudellisen paineen kasvusta ja taloudellinen stressi kuormittaa arjessa jaksamista.

Osa-aikatyön kannustimien heikennykset kohdistuvat erityisesti naisiin, jotka työskentelevät useammin matalapalkkaisilla aloilla ja määrä- ja osa-aikaisesti. Kokoaikatyölle on useita esteitä, yleisen heikon taloustilanteen lisäksi toimialoilla ja alueilla on eroavaisuuksia. Erityisesti naisvaltaisilla palvelualoilla osa-aikatyö on tyypillistä. Monesti myös työntekijän elämäntilanne ja työkyky huomioiden osa-aikatyö on paras vaihtoehto. Osa-aikatyö tai keikkatyöt voivat olla perheellisille ja erityisesti yksinhuoltajille ainoa tapa kartuttaa tuloja esimerkiksi erilaisten lasten tuen ja hoidon tarpeiden vuoksi. Osa-aikatyö voikin olla ainoa tapa yhdistää työ- ja perhe-elämä tai keino osallistua työelämään työkyvyn puitteissa.

Haluamme, että työnteko on aina kannattavaa. Sosiaaliturvan on tuettava työntekoa ja turvattava toimeentulo kaikille, ei ajaa pienituloisia ahtaammalle ja pakottaa heitä toimeentulotuelle. Osa-aikatyön suosiminen työttömyyden sijaan on järkevä sijoitus yhteiskunnalta. Osa-aikatyö voi myös helpottaa ja nopeuttaa pääsyä kokoaikatöihin, kun työkokemus karttuu, työssä voi näyttää osaamisensa ja kytkökset työelämään pysyvät yllä. Siksi esitän työttömyysturvan sovitteluun suojaosaa, joka kannustaa nykyistä paremmin osa-aikaisen työn tekemiseen. Suojaosan alle jäävää tuloa ei huomioitaisi sovitellun työttömyysetuuden määrän laskennassa.

Talousarvioaloite TAA 293/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää 32 000 0000 euroa momentille 33.20.52 työttömyysetuuksien perusturvan suojaosuuteen.

Helsingissä 3.10.2025

Tytti Tuppurainen sd